

## دهستيوەردانى پەرەسەندنى سروشتى بە قازانجى مروّف

مروّف بۆ قازانجى خۆى پەرەسەندنى بوونەومەرانىترى لە پىروّسەى سروشتى خۆى ترازاندووه و زۆربەى بوونەومەرانى وەك مانگا، مريشك، ماسى، ميوه، دانەوتىلە، گيا، سەوزى و ... بۆ كەلكلىوەرگرتنى كەسىي خۆى و تەنيا بە ئامانجى خۆتيركردن ياخود رازاندەوى دەوروبەرى، گۆرانى بىئولوژىكىي بەسەردا هئىناون.

زياتر لە دەهەزار سألە مروّف بە شىوازى جۆراوجۆر هەولى مانىپوليرەكردنى رەمەندى سروشتى پەرەسەندنى ئەو بوونەومەرانەى داوه، بە شىوهمەك كە تەواو زىندەومەرىكى نوئى لى پىكەهئىناون. ئەزمونەكەى بۆتە هۆى رامكردن و پەرەردەكردنى چەندىن چەشن ئاژەل، ميوه، گيا و دار و مەبەست ئەو كارانەش تەنيا بەجئەهئىنانى نيازى كەسى خۆيەتى. بۆ وپنە گورگيان كرده بە سەگى تووكدار، و واين پەرەردە كردوون كە كەس ناتوانى بزائى كە وەچەى پيشوويان گورگ بووه. زۆرەك ئەو ئاژەلى مالىي، ميوه، گيا، سەوزى و دانەوتىلەى كە لە لاين مروّفەوه بەشىوہى چىكراو بەرەم دىن، لە سروشتدا بوونيان نىيە.

ئيمە وەك گەردىلە بچكوولە و بەشىكى بچووكى (د. ن. نا) ئەو پىروّسەيه بە شتىكى ناسروستى دانانئىن. وەك مولكوولى (د. ن. نا) هەست بەوه ناكەين كە ئيمەيان سروشتى يا ناسروشتى هەلبژاردووه. ئيمە تەنيا كارى "business as usual" ناسايى خۆمان بەجئ دىنن. هەروەها مانىپوليرەكردنى ژىنئىتىكى بە شىوهمەكىتر بەرىوہ دەچئ.

مروّف نەتەنيا پەرەسەندنى بوونەومەرانىترى گۆريوہ، بەلكوو دەستيان لە پەرەسەندنى سروشتى خۆشيان وەرداوه. ئەو كارە بەردەوام بەهۆى گەشەكردنى زانستى پزىشكى كە بە گشتى ئەو ئيمەكانەيان بۆ دروست دەكا دريژە بە تەمەنيان بەدن و وەچەى خۆيان راگرن، كە رەنگە لە حالەتى سروشتى خۆياندا نەميانتوانىبایە ئەو كارە بەجئ بىنن. ليرەشدا ئيمە

وہك مولكولى (د. ن. ئا) بى لايەن دەمئېنەھە و ناتوانىن بزانىن ئەم دەستىۋەدانە لە داھاتوودا بە شىۋەى ئەرئىيى ياخود نەرئىنى بۆ مرؤف تەواو دەبى.

لە سەرەتاي سەدەى بېست و يەكەمەھە زۆربەى مرؤف سەرى خۆيان بەھەھە خەرىك كىرەھە تىكنولۇژىيەك بەدۆزەھە كە بتوانن باشتر لە زانستى ژىئېتېكى تى بگەن و "ژىن"ى بوئەھەرانىتر و ھەرەھەھە خۆيان جىگۇركى پى بەگەن. لىرەدا مەبەست پىر كىرەھەھە جى ئەم ئەندام ياخود نەخۇشيانەى وەك كۆپرى، كەرى، رەوانى و ... ھتەن كە بە شىۋەى سىروشتى تووشى نوقسان ھاتوون.

ئەم تىكنولۇژىيە لەمىرۇدا جى مناقشە و باسى مرؤفە. مرؤفى ئايىنى ئەم تىكنىكە بە بۇ دادەنى و ئىزن بە مرؤف نادا دەست لە كارى خودا وەردا. لە دنياى تاقىگاكاندا گۇرانكارى ھىنان بەھۇى پىرۇسەى كىمىيى بەسەر سىروكتورى مولكولىدا شىتىكى تازە نىيە. زىاتر لە يەك سەدەيە كە مرؤف ئەم كارەى دەستپىرەدوۋە، بەلام مانىپوليرەكردنى ژىئېتېكى شىتىكىترە. بەم كارە سىروكتورى مولكولى ئەندامىك دەشكىنن، "ژىن"ى تاييەتى لە جى خۇى دادەچىنن ياخود دەيگۇرن، دواترىش مولكولىكە دەبەستەھە. ئەم كارە دەستپەردانى راستەخۇ لە پەرسەندە. مرؤف بەم كارەيان نەتەنبا بەھۇى زانست و تىكنولۇژىيەھە وەپىش پىرۇسەى سىروشتى پەرسەندەن كەوتوون، بەلكو دەست لە شىۋەى فىزىكىيەكەشى وەر دەدەن.

درئزەى ھەيە ...